పాడింకళ్ళు పాడేనెళ్ళు

ఎన్. ఎస్. ఆర్. మూర్తి

[illegible] ''

''[illegible]''

''[illegible]''

''[illegible] ఫొటో!''

''[illegible]''

''. . . .''

''[illegible] మళ్ళీ పిలవ [illegible] బెంచిలో కూర్చున్న [illegible] పలక రాసింది.

''[illegible], టీచర్.''

''[illegible] -టీవా?''

''[illegible] ఈవేళ దాన్ని [illegible] చేస్తున్నారు.''

''[illegible] అప్పుడే అనంతకు [illegible]''

''ఇప్పటికి [illegible] పెళ్ళైందని అంటున్నది [illegible]''

''[illegible] పదిహేనేళ్ళు [illegible]''

''[illegible] టీచర్? వాళ్ళ నాన్న [illegible] పెళ్ళిళ్ళు ఆపాలనే [illegible] బొమ్మ పోరు [illegible] —''

[illegible] చెప్పలేకపోయింది. [illegible] 'ఎంత వయసుండని? [illegible] లెక్కలు చెప్పు—సంగీత [illegible] పెద్దది

[illegible] ఎప్పుడూ మస్తీయే [illegible] —తిరిగి తిరిగి [illegible]

[illegible] పేకాటకి [illegible] పోవాడు. ఎప్పటికి తనకు [illegible] పెళ్ళి మాట [illegible] తాలు [illegible]

[illegible] చెప్పలేకపోయింది.

''[illegible], పెళ్ళి కొడుకు ఎలా [illegible] నవ్వుతూ.

[illegible] సిగ్గుతో [illegible]

[illegible] దానితో [illegible] ఇప్పుడా [illegible] ?''

[illegible]

[illegible] వచ్చాడా? [illegible] ఏం చదివాడు?''

[illegible] మాట్లాడలేదు.

''[illegible] కొంచెం వర్ణించు. పెళ్ళికొడుకు—నీ కళ్ళకు ఎలా ఉన్నాడు? నిన్నెప్పుడైనా పలకరించాడా?''

''పొండి, టీచర్!''

''నేను మెందుకు పోవటం? ఇంకా కొన్నాళ్ళయితే ఆ అబ్బాయితో నువ్వే పోవాలి. ఇక మేం గుర్తుంటామా?''

''ఏమిటి, టీచర్!''

''అవును, పెళ్ళయ్యాక చదువు తావా? మానేస్తావా?''

''ఏమో, నా ఇష్టమేముంది?''

''ఓహో, అంతా అతని ఇష్టమేనా! అయితే, నచ్చాడన్న మాట.''

''నచ్చడ మేమిటి టీచర్, ఫొటో కూడా పుస్తకంలో పెట్టుకొని పూజి స్తున్నది.''

[illegible] వారించే లోపలే ఫొటో టీచర్ చేతిలోకి వెళ్ళిపోయింది.

[illegible] నవ్వుతూ ఫొటో వంక చూసింది. [illegible] ముఖం [illegible] కళ్ళు చురుక్కుమన్నాయి.

ఆమె కళ్ళు తిరిగిపోయినాయి. ఏదో భరించలేని నీరసంతో వెనక్కి వాలి పోయింది.

అతను ప్రభాకర్! ఆ రోజు —

ఆ రోజు సౌందర్య దేవతలా వెలిగి పోయింది తను. అద్దం ముందు నుంచి లేవలేదు దేవతలంతా దిగి వచ్చి తనని ఆశీర్వదిస్తున్నట్లు అనుభూతి పొందింది దాచుగా దాచిన ఫొటో ఒకటి మాటికీ చూస్తూ మధ్య మధ్య ఏవో తలపులు [illegible], ముసిముసిగా నవ్వుకుంటూ ఎంత [illegible] కూర్చుందో? అతనికి తను నచ్చ [illegible] ఏం చేస్తుంది? తనకేం [illegible] తక్కువా, చదువు తక్కువా? [illegible] రోజుల్లో ఎన్ని ప్రేమలేఖలు వచ్చాయని?

ఆ అబ్బాయి ఏ పాడుగుతాడో? పాట పాడమంటే? ఖర్మ — పాటలు రావే?

తీరా వచ్చాక అతని వంక సూటిగా చూడలేకపోయింది. మనస్సులో సంతోషం సముద్రపు పోటులా ఎగస్తూనే ఉంది. అతని ముందు కూర్చోపెట్టటానికే సిగ్గు మొగ్గ లేస్తూంది.

అదృష్టవశాత్తు అబ్బాయి పాట పాడమనలేదు.

''బి. ఎ. చదివావా?'' అన్నాడు.

అబ్బ, ముత్యాలొలికినాయి. తనకంటే సిగ్గు—ఆయనకేంటి మగవాడు.

''బి. ఎ. చదివావా?'' అన్నాడు తను మళ్ళీ.

''చదివాను.''

''ఉద్యోగం చేస్తావా?''

''అవసరమయితే చేస్తాను.''

అంతన్నా ఏమీ అడగలేదు. అడిగితే బాగుండు ఇంకా అతనితో ఎన్నో మాట్లా డాలి. 'పంట పిస్తా, రావా?' అని అడగ లేదే. పెళ్ళయ్యాక నేర్చుకోక ఏం చేస్తుందిలే అని ధైర్యం కాబోలు! అబ్బ, ఏం గర్వం?

తను ఎన్ని కలలు కన్నది? ఎన్ని కలల్ని భద్రంగా దాచుకొంది? ప్రేమ తన గుండెని వీణగా చేసి ఎలా వాయించింది? ఇన్నాళ్ళ నిరీక్షణకి, తపస్సుకి దేవుడు ప్రత్యక్షమైనట్లు వచ్చాడాయన పచ్చినాయన వర విన్నవించలేదు; శపించాడు.

''అమ్మాయి పెద్దదిగా ఉండండి.''

నిర్ఘాంతపోయింది తను!

ఇంకాల తరవాత ఆ కలలన్నీ భగ్గు [illegible] మండిపోయినవి. బూడిద మిగిలింది. కంటే కంట్లో ముల్లులై గుచ్చు కొన్నాయి. తనకి సెండ్రి కాలేజిన దిగులు [illegible] తండ్రి పోయాడు. కుంగిపోయింది తల్లి.

[illegible] తండ్రి పోయాక చిన్నా [illegible] పడిపోయారు. తల్లికి రక్తం పోటు. అందు మాటలంగా ఏనాడో చచ్చిపోయింది. అప్పటినుంచి ఇంటి సంగతి పట్టటం, తల్లి ఏమీ చేయలేదు.

స్కూల్లో టీచర్ గా చేరింది. కానీ, ఈ రోజు అతని ఫొటో చూడగానే ఓడిపోయిన కలలన్నీ గుర్తుకు వచ్చినాయి. తల కళ్ళలో అప్రయత్నంగా నీళ్ళు నిలిచినాయి.

ఈ ఆలోచనా స్రవంతికి అంతం లేదేమో?

టీచర్ పరిస్థితి అమ్మాయిలకేమీ అర్థం కాలేదు.

చేతిలోని ఫొటో క్రింద పడిందని ఆమెకు తెలియదు.

''ఇదుగోనమ్మా, నీ బంగారం—దాచుకో'' అంది అనంతకి ఫొటో ఇస్తూ.

అవును! అనంత అతణ్ణి భద్రంగా దాచుకొంటుంది. కాని, తను అతని ఫొటోనే భద్రంగా దాచుకొంది. ఇప్పటికీ అతను జ్ఞాపకానికి వస్తాడు. ఆ ఫొటో చూసి నిట్టూర్చేది. ఒక్కొక్కప్పుడు అనిపించేది — కొద్ది నిమిషాల పరి చయమే నా ఇంత ప్రేమకు కారణ మయింది అని. ఏమిటో, అతణ్ణి మరిచి పోలేక పోయింది.

తన వస్తువును, తన ఆరాధ్య దైవాన్ని లాక్కునే హక్కు అనంత కెక్కడిది?

ఈ భావం విషపూరితమైంది. దీనితో ఆమె హృదయంలోని ప్రేమ ఇంకి పోయింది. ఈర్ష్యతో, ద్వేషంతో ఆమె రక్తం కలిసిపోయింది.

ఇది ప్రశ్న. ''అనంతా, నువ్వా?''

''నేను నిన్న రాలేదు, టీచర్—నాకు తెలీదు.''

''ఎందుకొస్తావు? నీకు చదువెం దుకు? ఎప్పుడెప్పుడు మొగుడొస్తాడా అని చూస్తున్నావు. పాఠం సరిగా చదువని దానివి నా క్లాసులో ఎందుకు? గెటవుట్.''

అనంత తెల్లబోయింది.

[illegible] తల్లి [illegible] అంటే [illegible] రాకపోతే [illegible] పేపర్ [illegible] ఇలా [illegible]

"[illegible] ఇంకా ఇప్పుడే [illegible]"

[illegible]

[illegible] వెళ్ళి [illegible]

శశి ఇకపోరం చెప్పలేకపోయింది. నిజమే, అంతటి ఉరుతో పెళ్ళయితే తన కేంటట అంత కోపం! తప్పేంటి? అసలు ఎవరు? నిజానికి ఎప్పుడయినా ఇలా కొట్టిందా? ఇంత ఆగ్రహం [illegible] జరిగిందా? [illegible] పోతున్నది? [illegible] ఎంత [illegible] ఎందుకి [illegible] తుంటేం?

[illegible] ఇంటికి వచ్చేసింది.

[illegible] ఇంటికి [illegible] గుర్తుకు [illegible]

ఇంత భయంకరమైన [illegible] అన్యాయం! పిచ్చెక్కి పోయేట్టున్నది.

"కాఫీ తాగవే. తలనొప్పి పోతుంది" అంది ఓదారుస్తూ తల్లి.

"నాకే ఎప్పుడు నా మొహం చూడ్డం నచ్చకుండా ఉందని" అంది విసుగ్గా.

"ఎందుకే అంత కోపం? స్కూల్లో ఏమన్నా జరిగిందా?"

"ఆఁ ఒక్కటే జరిగింది."

ఆమె మాటలు ఏడుస్తున్నాయి.

"శశీ" అంది తల్లి విభ్రాంతిగా.

శశి జవాబు చెప్పలేదు.

ఏకటి క్రమంగా శశిని ఆవరించింది.

తండ్రి తప్పులు వేరు. ఆత్మీయులు వేరు. ఓదార్చేవారు అనేవారు వేరు. తన రక్తమాంసాలు పీల్చుకు తింటారు కానీ, కన్నీరు తుడవరు.

"ఏం ఖర్మ పట్టిందిరా, దేవుడా!" మంచంలోంచి లేవలేని తల్లి రోదిస్తోంది.

"నీకు కాదు, నాకు ఖర్మ."

"శశి!"

"ఇంకా ఎందుకు ఈ జీవిని తీసుకు పోడో దేవుడు."

"నాకోసం. నన్ను చంపుకు తినద్దు"

అరిచింది శశి మనసు.

ఎవరితో చెప్పుకోవాలి బాధ? చెప్పినా వినేదెవరు? సానుభూతి చూపే దెవరు? నిజానికి అనంత తన విద్యార్థి కాదు. ఆప్త స్నేహితురాలు. ఆదివారం వస్తే ఇంటికి వచ్చేది. ఆప్యాయంగా కబుర్లు చెప్పేది. ఈ స్నేహం మధ్య అతని చిరునవ్వు వెన్నెల్ని చిందించింది.

ఇక ఆ కలల బూడిదలో కెలుకుతూ కూర్చోవడమేనా తన జీవితం?

ఈ శాపానికి అంత మెప్పుడు!

* * *

కళ్యాణమొచ్చినా కక్కొచ్చినా ఆగదు. శశి ఏమీ చేయలేకపోయింది. కనీసం వివాహానికి వెళ్ళకుండా ఉందా మనుకొంది. కాని, తప్పలేదు.

"టీచర్, నా మీద కోపం వచ్చింది మీకు. కాని, మీరేమీ మనసులో పెట్టుకోవద్దు. నాకు మీరు, మీ స్నేహం కావాలి. తప్పక రావాలి. మాట ఇవ్వండి, టీచర్" అంది ఏడుస్తూ.

తను కరిగిపోయింది.

"పిచ్చిదానా, నీ మీద నా కెందుకు కోపం" అంది ఆర్ద్రంగా.

"అవునుఅయితే నాపెళ్ళికివస్తారా?"

జీవితంలో నటించాలి. తప్పదు.

వెళ్ళాలి.

"అలాగే" అంది గోరింటాకుతో పండిన ఆమె ఎర్రని చేయిలో తన చేయి పెట్టి.

అనంత వివాహం ఊరంతా పండుగ చేసుకున్నట్లుంది.

సన్నాయి వాద్యం ఊరంతా చిందులు త్రొక్కుతూ తిరుగుతూంది.

"టీచర్, మీరు రారూ?" అంటూ వచ్చారు జానకీ, వసంత.

"తల నొప్పిగా ఉంది."

"ఫరవాలేదు. రండి, టీచర్. అనంత మిమ్మల్ని తీసుకురమ్మని మరీ మరీ చెప్పింది."

చెబుతుంది. తన పక్కన అతణ్ణి చూపించి హేళన చేయాలనే కదా? ఎంత చిత్తుగా ఓడిపోతున్నది తను!

"రండి, టీచర్."

వెళ్ళక తప్పలేదు.

టీచర్ని చూసి అనంత ముఖం విప్పారింది.

'అతను' తనని గుర్తు పట్టినట్లు లేదు.

కాని, అతణ్ణి చూడగానే ఆమె గుండె దడదడ కొట్టుకొంది.

అప్పటినుంచి ఇప్పటివాకా అతనిలో మార్పేమీ లేదు.

ఆ పంకీల జుట్టు, అదే వర్చస్సు, అదే చిరునవ్వు—ఆ రోజు. తనని చూసి అలాగే నవ్వాడు.

"టీచర్, పెళ్ళికొడుకు బాగున్నాడు కదూ!"

టీచర్ జీవంలేని నవ్వు నవ్వింది.

"ఏం కాదు, మా అక్కే చాలా బాగుంది."

అనంత చెల్లెలు దుర్గ గంధం అందిస్తూ అంది.

జానకి నవ్వేసింది.

నిజంగా అనంత చాలా బాగుంది—మల్లెపువ్వులా.

అందరూ అక్షతలు వేస్తుంటే తను వేయలేక పోయింది. కాని, మళ్ళీ అనిపించింది—అనంతమీద కోపమేమిటి? అనంత సుఖపడాలని కోరుకోవటం లేదా? జీవితంలో ఇది విపర్యయం అయితే కావచ్చు. కాని, దాన్ని జయించలేదా?

"ఏమే, నీ కన్నా మీ ఆయనే బాగున్నాడు" అంది జానకి అనంతను ఉడికిస్తూ.

"బాగున్నాడనే కదే ఎగరేసుకు పోయింది" అంది వసంత.

"అవును, దిష్టి తగులుతుందనే లోపల దాచావు." లోపల కిలకిలలు, కలకలలు వినలేకపోతున్నది.

గుండె నెవరో రంపంతో కోస్తున్నారు. కన్నీరు ఆగేటట్లు లేదు.

"ఏం టీచర్, అలా ఉన్నారు?"

"తల నొప్పిగా ఉందట."

అవును, తలనొప్పి. పిచ్చెక్కిపోతున్నది. ఇన్నాళ్ళు అతను తన ప్రక్కన లేని వెలితిని ఎలాగో సహించగలిగింది. కాని, ఇప్పుడు తన దనుకొన్న వస్తువు తనకు కాకుండా పోవటమే కాకుండా మరొకరి సొత్తు అయింది. ఈ భావం విషంలా నరనరాన్ని తినేస్తున్నది. గుండె పగిలిపోయేటట్లుంది. ఇక తన జీవితంలో యామిని రాదు. ఏ వెన్నెల బిందువులు తన జీవితంతో ఆడుకోవు.

తన కిక ఆనందం లేదు. ఇష్టం లేదు. అసలు బ్రతుకే లేదు. తన ఆనందం ఎవరు చూసి సంతోషించను? ఎంత చిత్తుగా ఓడిపోయింది!

"టీచర్, కాఫీ తాగుతారా తలనొప్పి తగ్గుతుందేమో?"

"వద్దు. ఇంత విషముంటే ఇవ్వు, చచ్చిపోతాను. ఈ బాధ భరించలేను. వద్దమ్మా వెళ్ళి పడుకుంటాను."

భోజనానికి ఉండమని ఎంత బ్రతిమాలినా ఉండకుండా వచ్చేసింది. బయట ఆపుకున్న దుఃఖం కట్టలు తెంచుకుంది.

ఈ ఏడుపు అర్థంకాక ఇంట్లో తల్లి అల్లాడిపోయింది.

* * *

ఈ భయంకరమైన భావారణ్యం నుంచి బయట పడటం శక్తిని మించిన దైంది.

బడికి వెళ్ళినా పాఠాలు చెప్పలేకపోయింది. అనంత సీటు ఖాళీగా కనిపిస్తున్నది. అనంతను గురించిన ఆలోచన వస్తే చాలు, గుండె కుచ్చుకుంటుంది.

"అనంత రాలేదేం? వాళ్ళు తీసుకు వెళ్ళిపోయారా?" అడగలేక లేని నవ్వు తెచ్చి పెట్టుకుని అడిగింది.

"లేదు, టీచర్. మూడు నిద్రలకు వాళ్ళు వచ్చారు. వాళ్ళు వెళ్ళేదాకా రాదు" అంది జానకి.

జానకి ముఖంలో ఎంత ఆనందం!

ఇంకెందుకు వస్తుంది? ఏ విధి తనను శపించిందో ఆ విధి అనంతని ఆశీర్వదించింది. ఇంక తన జీవితంలో వసంత మెలా వస్తుంది? తన జీవితంలోంచి దూసుకుపోయే ఏ రాత్రి, ఏ పగలు తన జీవితంలో వెన్నెల బిందువులను కుమ్మరించి పోదు. తన జీవితంలోంచి శాశ్వతంగా కళ్ళు మూసుకొంది వాసంతస్మృతి.

* * *

వారం రోజుల తరవాత అనంత స్కూలుకి వచ్చింది.

"ఏమమ్మా, మీ ఆయన వదిలి పెట్టాడా? స్కూలుకి వచ్చావు?" అంది వ్యంగ్యంగా శశి.

"రాకేం చేస్తుంది? చదివితీరాలని పట్టుబట్టాడు వాళ్ళాయన" అంది జానకి నవ్వుతూ.

"చదవకపోతే కాపరానికి తీసుకు వెళ్ళడా?"

"ఏమోగాని, టీచర్, ఎలా చదువుతున్నదని మిమ్మల్నడిగి తెలుసుకుంటాడట" అంది నవ్వుతూ జానకి.

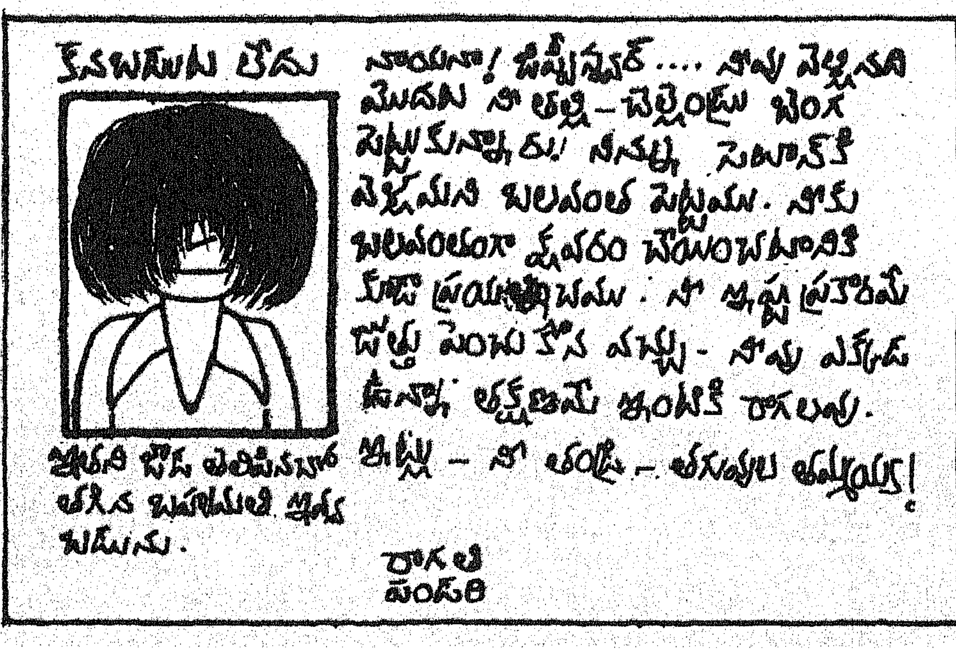

శశి గుండె బరువెక్కిపోయింది. తన భార్య ఎలా చదువుతున్నదని నాన్నడిగి తెలుసుకుంటాడు. చే నేమైంది ఆయన కేమీ అక్కర్లేదు. ఇది తెలిసే ఆడుతున్న నాటకమా? ఇదెంత కఠినమైన శిక్ష? దాచుకోలేక, చెప్పుకోలేక ఎంత నలిగిపోతున్నదో భగవంతుడికి తెలుసు. తెలిసినా ఆయన పలకడు, ఉలకడు.

"అలా అయితే బాగా చదివించాలన్న మాట. ఈ వారం రోజుల్లో ఏం చదివావు చెప్పు?"

క్లాసంతా గొల్లుమంది.

అనంత ముఖం మందారపుష్పం అయింది.

"ఏం చదువుతుంది, టీచర్? వాళ్ళాయన కొంగు పట్టుకుంటేనా?"

"ఏమిటే జానకీ, పరిహాసం" అంది నగం నవ్వు నవ్వుతుండగా.

ఈ లోకంలో చాలా కొద్ది మందే అదృష్టవంతులు. ఆనందం వాళ్ళ దగ్గర వాలుతుంది. జీవితం పరిచిన అంద మయిన తివాచీ అవుతుంది.

"సైలెన్స్!"

విసుగ్గా అరిచింది.

క్లాసంతా నిశ్శబ్దం.

"… …?"

ఇది ప్రశ్న.

జవాబు లేదు. శశి కళ్ళు కోపంతో ఎరుపెక్కాయి. "అంటే, అన్నీ మరిచి పోయావన్న మాట. నామీద గౌరవం లేకపోయినా, అతనిమీద గౌరవంతోనైనా చదువు. రేపటినించి చదువుకుండా క్లాసుకు వచ్చావా …"

శశి మాటలను మధ్యలో గంట మింగేసింది.

అనంత చదువులో పడింది.

కాని, శశి రోజు రోజుకు దిగజారి పోతోంది. ఇది ఒక విధంగా క్షంతవ్యం కాని విషాద వృత్తాంతం. క్లాసులో అనంత ఉనికినే సహించలేని పరిస్థితి వచ్చింది. టీచర్ కనుక, అధికారం ఉంది కనుక మాటలతో హింసించ గలిగింది. కాని, దానివలన తృప్తి లేకపోగా అసంతృప్తి పెరిగిపోతోంది. ఇంటికి రాగానే బావురు మని ఏడవాలనిపిస్తోంది. ఆ తలగడ ఎన్ని కన్నీళ్ళు దాచుకుందో?

ఆ చీకటి ఎంత పశ్చాత్తాపాన్ని నింపు కుందో?

రాజీనామా చేసి పారిపోవా లనుకుంది. కాని, వాళ్ళకి బంధాలు—తల్లి, తమ్ముడు

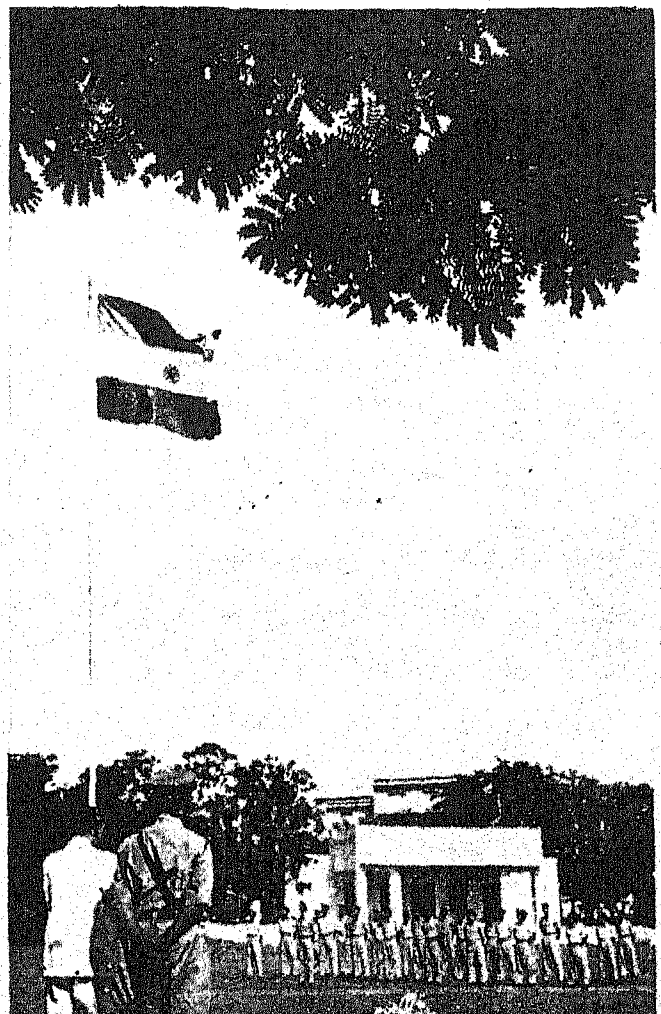

'ఝండా ఊంఛా రహే హమారా'
ఫోటో— ఎస్. పరిపూర్ణచంద్ (హైదరాబాదు)

ఈ రెంటికీ మధ్య అడకత్తెరలో పోక చెక్కలా అయింది.

తనకీ తెలుసు, జీవితంలో తను ఇలా మిగిలిపోవాలని.

ఆశలు వెక్కిరిస్తున్నాయని, దుర దృష్టం నాట్యం చేయటానికి తన జీవితమే వేదిక అయిందని — తెలిసి ఏం చేయగలదు? ఆఖరి కన్నీటి బొట్టు వరకు జీవించటమే తనకు వరం.

* * *

"అనంతలక్ష్మిగారు రాలేదే? వాళ్ళాయన వచ్చాడా?"

క్లాసులో ఎవరూ మాట్లాడలేదు.

"జానకీ."

జానకి మౌనంగా ఊరుకుంది.

"నా అనుమానమే—ఈ సారి పరీక్షలు ఏం పాసవుతుంది? అంత చదవటం ఇష్టం లేనప్పుడు ఆ మొగుడుతో పోరాదూ?"

"టీచర్."

జానకి ముఖం బాధతో ముడుచు కుపోయింది.

జానకి ముఖం చూసి ఆగిపోయింది.

"ఏం, ఒంట్లో బాగాలేదా?"

"దేవుడు దాని కన్యాయం చేశాడు. మీరుకూడా…" జానకి గొంతు గద్గదికమైంది.

"జానకీ!" అంది ఆవేశంతో, ఆశ్చర్యంతో.

"అతను పోయాడు."

జానకి రెండు చేతులతో ముఖం దాచుకుని బావురుమంది.

శశి కళ్ళు బైర్లు కమ్మినాయి. అయోమయావస్థలో పడింది.

"జానకీ, నువ్వనేది నిజమేనా?"

గుండెని పిండినాయి జానకి మాటలు.

"ఇలాంటి విషయాలు అబద్ధం చెప్తానా, టీచర్? ఏదో యాక్సిడెంట్ అయిందట. అనంతని తీసుకొనివెళ్ళారు."

తనే దురదృష్టవంతురా లనుకొంది. కాని, అనంతకి ఇంకా ఎంత జీవితం ఇలా ప్రతిక్షణం గడపాలో? ఆ నాడు అనంత ముఖంలో ఆకాశ మంత ఆనందం. ఈ రోజు సముద్రమంత దుఃఖం.

శశి కళ్ళు అప్రయత్నంగా వర్షించినాయి. ఎన్నో రోజుల నుండి పేరుకొన్న ద్వేషం ఒక్క క్షణంలో కరిగి నీళ్ళై ప్రవహించింది.

ఆ చిన్న పిల్లమీద దేవుడి కింత నిర్దయ ఎందుకో? కాదు, తన కోపానికి అతడు ఆహుతి అయినాడా? ఈ భావన శూలంలా గుచ్చుకుంది. కాదు, అలా కాకూడదు. తన కోపానికి ఇది వరా? కాదు, కాకూడదు. ఇది నిజమైతే తనకు క్షమలేదు నిష్కృతి లేదు. ఆమెలో యుగయుగాల స్త్రీత్వం ఒళ్ళు విరుచుకొంది.

క్లాసులో ఎవరూ మాట్లాడలేదు. అనంత దుఃఖాన్ని క్లాసంతా పంచు కున్నట్లు నిశ్శబ్దంగా ఉంది.

మధ్య మధ్య వెక్కివెక్కి ఏడుస్తున్నట్లు గంట వినబడుతోంది.

* * *

టీచర్ని చూసి బావురుమంది అనంత. తల్లిలా అదిమి పట్టుకుంది శశి.

అనంతలో ఎంత మార్పు! ఏమిటీ ఆచారాలు!

"టీచర్, రేపటినించి చదువుతాను. చదువు చేసేదేముంది? బ్రతికినంతవరకు ఏదో చేయాలి. కాని, బయటకు రాకూడదట. ఇంటికి వచ్చి చెబుతారా? చదువు రాకపోతే మీ ఇష్టం వచ్చినట్లు శిక్షించండి. ఈ బ్రతుకు ఎందుకు? చచ్చిపోతాను."

అనంత మాటలు ఏడుస్తున్నాయి.

శశి గుండె ఆగిపోతుందేమో ననిపించింది. వినలేక చెవులు మూసుకుంది.

ఇంత వయస్సులో ఈ దుఃఖం —

పోనీ, మళ్ళీ పెళ్ళి చేస్తే —

ఎదురుగా అనంత పెళ్ళి ఫోటో నవ్వుతోంది.

అతని జీవితంలో తనే పెళ్ళి ఉంటే? ఏమయ్యేదో?

'వద్దు, భగవాన్. ఈ భయంకర శాపం ఎవరికీ వద్దు.

మళ్ళీ అనంత జీవితం చిగురించేటట్లు చేయి.'

శశి కన్నీళ్ళు మౌనంగా ప్రార్థించి నాయి. ★